

ISSN 1304-8120 | e-ISSN 2149-2786

Araştırma Makalesi * Research Article

**Göçmen Olan ve Olmayan Kadınlarda Doğum Öncesi Bakım Memnuniyetinin
Travmatik Doğum Algısına Etkisi**

**The Effect of Perinatal Care Satisfaction on Perception of Traumatic Birth in Migrant
And Non-Immigrant Women**

Aysel BÜLEZ

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü
aysel.bulez@ksu.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-6871-3184

Esra KARATAŞ OKYAY

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü
esrakaratas44@hotmail.com
Orcid ID: 0000-0002-6443-8277

Eda SEVER

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Ana Bilim Dalı
edaseverr@icloud.com
Orcid ID: 0000-0002-6015-6897

Aslıhan BOLAT

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Ana Bilim Dalı
aslihanblt22@gmail.com
Orcid ID: 0000-0001-6641-3711

Ayşe KÜRKLÜ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Ana Bilim Dalı
aysekurklu02@gmail.com
Orcid ID: 0000-0002-8781-5370

Öz: Bu çalışma göçmen olan ve olmayan lohusalarda doğum öncesi bakım memnuniyetinin travmatik doğum algısına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Kesitsel tipte tasarlanan araştırma Türkiye'nin güneyinde bulunan bir şehir hastanesinin lohusa servisinde, Ocak-Temmuz 2023 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini doğum sonu ilk üç gün içerisinde olan 296 gönüllü lohusa oluşturmuştur. Veriler

Geliş Tarihi:26.07.2023

Kabul Tarihi:25.08.2023

Yayın Tarihi:31.08.2023

Atıf: Bulez, A., Karataş Okyay, E., Sever, E., Bolat, A. & Kürklü, A. (2023). Göçmen olan ve olmayan kadınlarda doğum öncesi bakım memnuniyetinin travmatik doğum algısına etkisi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 483-495. Doi: 10.33437/ksusbd.1348441

Kişisel Bilgi Formu, Doğum Öncesi Bakım Memnuniyet Ölçeği (DÖBMÖ) ve Travmatik Doğum Algısı Ölçeği (TDAÖ) kullanılarak toplanmıştır. Çalışma sonucunda göçmen olmayan lohusalarda yaşanan bölgenin, doğum şeklinin ve yaptıran kişinin doğum öncesi bakım memnuniyetini etkilediği belirlenmiştir ($p<0,05$). DÖBMÖ toplam ve alt boyut ortancalarının göçmen lohusalarda göçmen olmayanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,001$). TDAÖ toplam ortancasının ise göçmen lohusalarda göçmen olmayanlara göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu tespit edilmiştir ($p<0,001$). Göçmen olmayan lohusalarda DÖBMÖ ile TDAÖ arasında istatistiksel olarak negatif yönde ve zayıf düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=-0,16$; $p<0,05$). Araştırma bulguları doğum öncesi bakım memnuniyetinin göçmen olmayan lohusalarda travmatik doğum algısını etkilediğini, göçmen olan lohusalarda ise etkilemediğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Travma, Doğum Algısı, Doğum Öncesi Bakım, Memnuniyet, Göç.

Abstract: It was conducted to determine the effect of prenatal care satisfaction on the perception of traumatic birth in migrant and non-immigrant puerperants. Cross-sectional study was conducted in the puerperal ward of a city hospital located in the south of Turkey, between January-July 2023. The sample of the study consists of 296 volunteer puerperant who are in the first three days after birth. Data were collected using the Personal Information Form, Antenatal Care Satisfaction Scale (ACSS) and Traumatic Birth Perception Scale (TBPS). As a result of the study, it was determined that the region where the non-immigrant puerperant lived, the mode of delivery and the person who had it affect prenatal care satisfaction ($p<0,05$). It was determined that the total and sub-dimension medians of ACSS were significantly higher in immigrant puerperal women than in non-immigrants ($p<0,001$). On the other hand, it was determined that the total median of TBPS was significantly lower in migrant puerperal women than in non-immigrants ($p<0,001$). Determined that there was a statistically negative and weak correlation between ACSS and TBPS in non-immigrant puerperants ($r=-0,16$; $p<0,05$). Research findings revealed that antenatal care satisfaction affects the perception of traumatic birth in non-immigrant puerperants, but not in immigrant puerperal women.

Keywords: Trauma, Birth Perception, Prenatal Care, Satisfaction, Migration.

GİRİŞ

Dünyada birçok anne adayları gebelik ve doğum sürecinde yaşanan olumsuzluklar sebebiyle hayatını kaybetmektedir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre bu oran yılda yüz binde 15,8'dir (DSÖ, 2014). Bu kayıpların önüne geçilmesinde en önemli hizmet doğum öncesi bakımdır (DÖB Yönetim Rehberi, 2014). Doğum öncesi bakım anne adaylarının sağlık durumunu incelemeye ve olası riskleri belirlemeye, gebelik sırasında doğru beslenmeye teşvik etmeye, anne adaylarının psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmada, sağlık erişimini artırma noktasında önemli bir rol oynamaktadır (Omaç ve ark., 2009: 115; DÖB Yönetim Rehberi, 2014). Doğum öncesi bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması, kadınların sağlıklı ve güvenli bir gebelik ve doğum süreci geçirmek ve gebelik ve doğumla ilgili ölümleri azaltmak için büyük bir adım olacaktır (Yılmaz ve ark., 2018: 209). Doğum öncesi bakım hizmetleri riskleri azaltma, düzenli takip ve müdahale, eğitim ve danışmanlık, psikososyal destek gibi alanlarda destek sağlar (Ergin ve ark., 2011: 1). Sağlık Bakanlığı'nın Ulusal Anne Ölümleri Çalışması sonuçlarına göre, anne ölümlerinin %10,2'sinde düşük kaliteli doğum öncesi bakım hizmetlerinin etkili olduğu belirtilmektedir (Türkiye Ulusal Anne Ölümleri Çalışması 2005: 51).

Gebelik sürecinin bitmesi ile doğum anne adayları için unutulmaz bir tecrübedir. Bu tecrübelerin güzel hatırlanması gerekirken bazı anneler için yorucu ve travmatik olabilir (Sayiner ve Özerdoğan, 2009: 143). Dünya Sağlık Örgütü doğumun normal bir süreç olduğunu, ihtiyaç duyulmadıkça müdahaleden uzak tutulması gerektiğini önermektedir (DSÖ, 1999). Anne adayları arasında doğuma karşı algı, bireysel farklılıklar (kültür, eğitim durumu, yaş vb.) ve önceki doğum deneyiminde duyduğu hislere göre değişmektedir. Bu süreç anne adaylarıncaya travmatik algı yaratırken diğerlerinde olumlu algılanabilir (İşbir ve İnci, 2014: 29). Travmatik doğum kadının doğurganlık sürecindeki zaman diliminde bebeğinin ya da kendisinin fiziksel bütünlüğünü riske atacak bir durumun ortaya çıkmasıdır, ya da anne tarafından bu şekilde algılanması olarak ifade edilmektedir (Mucuk ve Özkan, 2021: 218). Doğumun travmatik bir düzeye ulaşması ve bu şekilde algılanması doğum ve doğum sonu dönemde birçok risk faktörüyle ilişkilendirilmektedir. Kadınların doğuma yönelik algısını etkileyen faktörler arasında kişisel özellikler ve doğum deneyimi, toplumsal ve kültürel etkiler, aile bireylerinin rolleri, küretaj öyküsü, gebelik, doğum ve menstrüasyonla ilgili sorunlar yer almaktadır (Yalnız ve ark., 2017: 1). Doğum algısını etkileyen kavramlardan biri de doğum öncesi bakım memnuniyetidir (Altun ve

Kaplan, 2020: 54). Memnuniyet sağlık alanının her alanında önemli olduğu gibi doğum öncesi bakım için de önemli bir yere sahiptir (Arslan ve ark., 2019: 179). Doğum öncesi bakım memnuniyeti yüksek olan gebelerde olumlu bir doğum algısı oluşmakta travmatik doğum, doğum korkusu gibi faktörlerin etkisi azalmaktadır (Arslan ve ark., 2019: 179). Doğum öncesi bakımda kadının yeterli bilgilendirilmesi, eğitim ve danışmanlık alması doğum öncesi bakım memnuniyetini artırmakta, alınan bu nitelikli bakım ve danışmanlık doğuma yönelik algıyı olumlu yönde etkilemektedir (Sevde, 2020: 179).

Doğum öncesi bakımdan tüm kadınlar istenen düzeyde faydalanamamakta olup, bakım almayı etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Ulaşım, eğitim, yaş, gebelik sayısı gibi faktörler doğum öncesi bakım almayı etkilemektedir (Aderoba ve Adu-Bonsaffoh, 2022: 665). Bu faktörlerden biri de kadının göçmen olmasıdır. Göçmen kadınlar dil, eğitim, ulaşım gibi sebeplerden dolayı doğum öncesi bakımdan, bir sağlık kuruluşunda doğum yaptıktan, aile planlaması danışmanlığı almaktan ve genel sağlık hizmetlerinden daha az faydalanmaktadırlar (Bains ve ark., 2021: 141; Islam ve Gagnon, 2016: 16). Bu sebeple göçmen kadınlarda gebelik döneminde bakım hizmetlerine yönelik memnuniyet azalmakta ve bunun sonucunda da olumsuz doğum algısı artabilmektedir (Higginbottom ve ark., 2015: 4; Taheri ve ark., 2018:73). Bununla birlikte göçmen kadınların önemli bir oranı göç ettikleri ülkelerde de hem doğum öncesi hem de doğum sırasında gösterilen ilgiden ve almış oldukları bakımdan büyük ölçüde memnun olduklarını ifade etmişlerdir (Bahamondes ve ark., 2020: 20). Sonuç olarak travmatik doğum algısının azaltılabilmesi için nitelikli doğum öncesi bakımın verilmesi oldukça önemlidir. Doğum öncesi bakım memnuniyetin fazla olması sağlık sonuçlarını iyileştirir. Bunlardan yola çıkarak bu çalışmada göçmen olan ve olmayan kadınları doğum öncesi bakım memnuniyetinin travmatik doğum algısına etkisini karşılaştırmalı olarak belirlemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışma göçmen olan ve olmayan lohusalarda doğum öncesi bakım memnuniyetinin travmatik doğum algısına etkisini belirlemek ve karşılaştırmak amacıyla Ocak-Temmuz 2023 tarihleri arasında kesitsel nitelikte tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye'nin güneyinde bir ildeki şehir hastanesinde doğum yapan, doğum sonu ilk üç gün içerisinde olan lohusalar oluşturmuştur. Şehir Hastanesi İl Merkezinde 1000 yatak kapasitesiyle toplam 8 noktada sağlık hizmeti sunmaktadır. Kadın Doğum ve Çocuk ek hizmet binası ise 200 yatak kapasitesine sahiptir. Kadın Doğum ve Çocuk Ek Hizmet Binasında 2 adet kadın doğum servisi bulunmaktadır. Şehir hastanesi kayıtlarına göre Ocak 2022 – Ekim 2022 tarihleri arasında 3090'ı vajinal doğum 2942'i sezaryen doğum olmak üzere toplam 6032 kadın doğum yapmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü, Power analizi sonucunda; %95 güven (1- α), %99 test gücü (1- β) ve d=0.50 etki büyüklüğü ile toplamda 296 lohusa olarak hesaplanmıştır. Etki büyüklüğü, grup karşılaştırılmasının yapılması için Cohenin tablosundan faydalanılarak orta büyüklük effect size: 0,50 olarak alınmıştır (Cohen, 1992: 98). Lohusalar göçmen olma ve olmama durumlarına göre eşit sayıda gruplara ayrılmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden 148 göçmen olan ve 148 göçmen olmayan, toplam 296 lohusa ile çalışma tamamlanmıştır.

Araştırmaya katılmayı kabul edenlerden 18 yaş üstü olan, okur-yazar olan, iletişim engeli bulunmayan, psikiyatrik tanı almamış olan, miadında doğum yapmış olan, doğum sonu ilk üç gün içerisinde olan, anne ve yeni doğanda postpartum döneme ilişkin herhangi bir komplikasyon gelişmeyen lohusalar araştırmaya dahil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Doğum Öncesi Bakım Memnuniyet Ölçeği (DÖBMÖ) ve Travmatik Doğum Algısı Ölçeği (TDAÖ) ile toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Lohusaların sosyodemografik özellikleri ile bazı doğurganlık özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulan bu form 15 sorudan oluşmaktadır (Akşit ve ark., 2016: 8; Bal ve ark., 2022: 798).

Doğum Öncesi Bakım Memnuniyet Ölçeği (DÖBMÖ)

Raube ve arkadaşları tarafından 1998 yılında geliştirilmiştir. Özçoban ve arkadaşları (26) tarafından 2020 yılında Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği yapılmıştır. Ölçekte soru kökü nötr

değerlendirilme ifadesi ile oluşturulmuştur. Ölçek 5'li likert tipinde, bakım sanatı, teknik kalite, fiziksel çevre, ulaşılabilirlik ve uygunluk şeklinde 5 alt boyuttan ve 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınan minimum puan 22, maksimum puan ise 110'dur. Ölçekten alınan puan yükseldikçe memnuniyet yüksek, azaldıkça memnuniyet düşük olarak değerlendirilmektedir. Cronbach's alfa güvenilirlik katsayısı 0.87 olarak saptanmıştır (Özçoban ve ark., 2020: 9). Bu araştırmada Cronbach's alfa güvenilirlik katsayısı 0.94 bulunmuştur.

Travmatik Doğum Algısı Ölçeği (TDAÖ)

Üreme çağındaki kadınların travmatik doğum algı düzeylerini değerlendirmek amacıyla Yalnız ve ark. (Yalnız ve ark., 2017: 8) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe geçerlik güvenilirliği yapılmıştır. Ölçek, kadın doğum kavramını düşündüğünde hissettiği kaygı, korku, endişe gibi düşünce ve duyguları kapsayan toplam 13 sorudan oluşmaktadır. Her problem için hiç korkmamdan, çok korkarıma 0'dan 10'a puanlama yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puan 0 ve 130'dur. Ölçek toplam puan ortalamasına göre, 0-26 puan aralığı "çok düşük", 27- 52 puan aralığı "düşük", 53-78 puan aralığı "orta", 79-104 puan aralığı "yüksek" ve 105-130 puan aralığı "çok yüksek" travmatik doğum algısını göstermektedir. Ölçeğin Cronbach's alfa iç tutarlılık katsayısı 0.89'dur. (Yalnız ve ark., 2017: 8). Bu araştırmada Cronbach's alfa güvenilirlik katsayısı 0.93 bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Ocak-Temmuz 2023 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından iletişim engeli olmayan, Türkçe konuşabilen ve dahil edilme kriterleri sağlayan bireylerden yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Verilerin toplanması sessiz bir ortamda yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülebilmesi için; bir üniversitenin Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik onay (Karar no: 2022/48050) ve araştırmanın yapılacağı İl Sağlık Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır. Araştırmada yer alan lohusalara çalışmanın adı, amacı ve kendisinden ne beklendiği, elde edilen verilerin nasıl ve nerede kullanılacağı açıklanmış ve "Gönüllü Bilgilendirilmiş Olur Formu" ilkesine uyularak lohusalardan sözlü ve yazılı izin alınmıştır. Lohusalara istedikleri zaman araştırmadan ayrılacakları söylenmiştir.

Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizi IBM SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 23.0 software ve R language software programlama dili ile yapılmıştır. Parametrelerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov ve Shaphiro Wilk hipotez testleri ile test edilmiştir. Hipotez testi sonucunda değişkenlere ilişkin gözlem değerlerinin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Tanımlayıcı veriler; sayı ve yüzde ile gösterilmiştir. Kategorik bağımsız değişkenlerinin karşılaştırılmasında ki-kare testi kullanılmıştır. Sürekli sayısal verilere ilişkin değişkenlerin ikili karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Mann Whitney U testi sonucunda elde edilen Z değerleri mutlak değerce sunulmuştur. Değişkenler arasındaki ilişki veriler normal dağılım göstermediği için Spearman Korelasyon Analizi ile incelenmiştir. Anlamlılık için sınır değer olarak $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Göçmen Olan ve Olmayan Lohusaların Sosyo-Demografik ve Obstetrik Özelliklerinin Karşılaştırılması (n=296)

Özellikler	Toplam	Göçmen olmayan (n=148)	Göçmen olan (n=148)	Test* and p value
	n (%)	n (%)	n (%)	
Yaş				
<25	138 (46.7)	63 (42.6)	75 (50.7)	
25 ve Üzeri	158 (53.3)	85 (57.4)	73 (49.3)	$\chi^2=1.955$; $p=0.162$

Medeni Durum				
Evli	296 (100)	148 (100)	148 (100)	N/A
Çalışma Durumu				
Çalışıyor	18 (6.0)	15 (10.1)	3 (2.0)	$\chi^2=8.518$; p=0.007
Çalışmıyor	278 (94.0)	133 (89.9)	145 (98.0)	
Eğitim				
Lise ve altı	267 (90.2)	127 (85.8)	140 (94.6)	$\chi^2=6.461$; p=0.019
Üniversite ve Üzeri	29 (9.8)	21 (14.2)	8 (5.4)	
Yaşanılan Bölge				
Kentsel	226 (76.3)	100 (67.6)	126 (85.1)	$\chi^2=12.648$; p=0.001
Kırsal	70 (23.7)	48 (32.4)	22 (14.9)	
Gebelikte Sağlık Sorunu				
Evet	17 (5.8)	8 (5.4)	9 (6.0)	$\chi^2=0.062$; p=1.000
Hayır	279 (94.2)	140 (94.6)	139 (94.0)	
Gebelikte Doğuma Hazırlık Eğitimi				
Evet	8 (2.8)	8 (5.4)	0 (0)	$\chi^2=8.222$; p=0.007
Hayır	288 (97.2)	140 (94.6)	148 (100)	
Olumsuz Doğum Hikayesi Duyma				
Evet	45 (15.2)	41 (27.7)	4 (2.7)	$\chi^2=35.876$; p=0.001
Hayır	251 (84.8)	107 (72.3)	144 (97.3)	
Vakum ve Forseps Müdahale				
Hayır	296 (100)	148 (100)	148 (100)	N/A
Olumsuz Doğum Deneyimi				
Evet	12 (4.0)	5 (3.4)	7 (4.7)	$\chi^2=0.347$; p=0.768
Hayır	284 (96.0)	143 (96.6)	141 (95.3)	
Doğum Şekli				
Normal Doğum	169 (57.0)	84 (56.8)	85 (57.4)	$\chi^2=0.014$; p=0.907
Sezaryen Doğum	127 (43.0)	64 (43.2)	63 (42.6)	
Doğum Sonu Kanama Gelişme Durumu				
Evet	5 (1.7)	4 (2.7)	1 (0.7)	#p=0.371
Hayır	291 (98.3)	144 (97.3)	147 (99.3)	
Doğum Sürecinde Ebe Desteği				
Evet	170 (57.4)	86 (58.1)	84 (56.8)	$\chi^2=0.055$; p=0.814
Hayır	126 (42.6)	62 (41.9)	64 (43.2)	
Doğum Yaptıran Kişi				
Hekim	125 (42.2)	62 (41.9)	63 (42.6)	$\chi^2=0.014$; p=0.906
Ebe	171 (57.8)	86 (58.1)	85 (57.4)	
Doğum Yaptıran Kişinin Tavrı				
Yumuşak/İyimser/Mutlu	276 (93.2)	133 (89.9)	143 (96.7)	$\chi^2=5.362$; p=0.037
Kızgın/Aceleci/Panik	20 (6.8)	15 (10.1)	5 (3.3)	

n=kişi sayısı %=Grup içi yüzde

*Pearson Chi-Square

#Fisher's Exact Test

Tablo 1’de göçmen olan ve olmayan lohusaların sosyo-demografik ve obstetrik özelliklerinin karşılaştırılması verilmiştir. Araştırmaya dahil olan 148 göçmen olmayan lohusanın %57,4’ünün 25 yaş ve üzerinde olduğu, bütün lohusaların (%100) evli olduğu, %89,9’ unun çalışmadığı, %85,8’inin eğitim durumunun lise ve altı olduğu, %67,6’ sının kentsel bölgede yaşadığı, %94,6’ sının gebelikte sağlık sorunu geçirmediği belirlenmiştir. Ayrıca %94,6’ sının gebelikte doğuma hazırlık eğitimi almadığı,

%72,3'ünün olumsuz doğum hikayesi duymadığı, %100'üne vakum ya da forseps ile müdahale edilmediği, %96,6'sının olumsuz doğum deneyimi yaşamadığı, %56,8' inin doğum şeklinin normal doğum olduğu saptanmıştır. %97,3'ünde doğum sonu kanama gelişmediği, %58,1' inin doğum sürecinde ebe desteği aldığı, %58,1' inin doğumunu ebelerin yaptırdığı, %89,9' una doğum yaptıran kişinin tavrının yumuşak/iyimser/mutlu olduğu belirlenmiştir.

Göçmen olan gruptaki lohusalarda ise, %50,7' sinin 25 yaş ve üzerinde olduğu, %100'ünün evli olduğu, %98' inin çalışmadığı, %94,6' sının eğitim durumunun lise ve altı olduğu, %85,1' inin kentsel bölgede yaşadığı belirlenmiştir. Bunun yanı sıra %94' ünün gebelikte sağlık sorunu geçirmediği, %100'ünün gebelikte doğuma hazırlık eğitimi almadığı, %97,3'ünün olumsuz doğum hikayesi duymadığı, %100'üne vakum ya da forseps ile müdahale edilmediği, %95,3'ünün olumsuz doğum deneyimi yaşamadığı, %57,4'ünün doğum şeklinin normal doğum olduğu, %99,3' ünde doğum sonu kanama gelişmediği, %56,8' inin doğum sürecinde ebe desteği aldığı, %57,4'ünün doğumunu ebelerin yaptırdığı, %96,7' sine doğum yaptıran kişinin tavrının yumuşak/iyimser/mutlu olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada çalışma durumu, eğitim, yaşanan bölge, gebelikte doğuma hazırlık eğitimi alma, olumsuz doğum hikayesi duyma ve doğum yaptıran kişinin tavrı ile göçmen olup olmama durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir (p değeri sırasıyla p=0.007, p=0.019, p=0.001, p=0.007, p=0.001, p=0.037; Tablo 1).

Çalışmada yaş grubu, gebelikte sağlık sorunu, olumsuz doğum deneyimi, doğum tercihi, doğum sonu kanama gelişme durumu, doğum sürecinde ebe desteği, doğum yaptıran kişi ile göçmen olup olmama durumu arasında herhangi bir ilişki saptanmamıştır (p>0.05; Tablo 1).

Tablo 2. Göçmen olan ve olmayan lohusaların sosyo-demografik ve obstetrik özelliklerine göre DÖBMÖ ve TDAÖ'den aldıkları puan ortancalarının karşılaştırılması (n=296)

Değişkenler	Göçmen olmayan (n=148)		Göçmen olan (n=148)	
	DÖBMÖ	TDAÖ	DÖBMÖ	TDAÖ
Yaş Grubu				
<25	67.00 (7.00)	85.00 (27.00)	75.00 (15.00)	66.00 (45.00)
25 ve Üzeri	66.00 (5.00)	75.00 (32.50)	75.00 (15.00)	66.00 (63.00)
Test* and p value	Z=0.997; p=0.319	Z=1.627; p=0.104	Z=0.464; p=0.643	Z=0.717; p=0.473
Medeni Durum				
Evli				NA
Çalışma Durumu				
Çalışıyor	66.00 (5.00)	77.00 (42.00)	86.00 (0.00)	66.00 (0.00)
Çalışmıyor	66.00 (6.00)	79.00 (27.00)	75.00 (15.00)	66.00 (55.00)
Test* and p value	Z=0.657; p=0.511	Z=0.140; p=0.889	Z=1.249; p=0.212	Z=0.252; p=0.801
Eğitim				
Lise ve altı	66.00 (6.00)	80.00 (27.00)	75.00 (15.50)	66.50 (57.50)
Üniversite ve Üzeri	66.00 (7.50)	73.00 (30.00)	75.00 (7.00)	62.50 (26.50)
Test* and p value	Z=0.381; p=0.703	Z=0.451; p=0.652	Z=0.379; p=0.705	Z=0.187; p=0.852
Yaşanılan Bölge				
Kentsel	66.00 (5.00)	80.00 (29.75)	75.00 (13.25)	66.00 (56.50)
Kırsal	65.00 (7.50)	75.00 (27.75)	75.00 (21.00)	80.00 (55.75)
Test* and p value	Z=1.980; p=0.048	Z=0.400; p=0.690	Z=0.319; p=0.750	Z=0.736; p=0.462
Gebelikte Sağlık Sorunu				
Evet	66.00 (5.00)	90.00 (37.50)	75.00 (20.50)	63.00 (32.00)
Hayır	66.00 (6.00)	78.50 (28.50)	75.00 (14.00)	68.00 (57.00)
Test* and p value	Z=0.528; p=0.598	Z=0.496; p=0.620	Z=0.080; p=0.936	Z=0.678; p=0.498
Gebelikte Doğuma Hazırlık Eğitimi				
Evet	66.00 (9.50)	68.00 (57.50)		
Hayır	66.00 (6.00)	79.00 (27.00)	75.00 (14.75)	66.00 (55.00)
Test* and p value	Z=0.536; p=0.592	Z=0.594; p=0.553		

Olumsuz Doğum Hikayesi Duyma				
Evet	66.00 (6.00)	85.00 (24.00)	78.00 (9.25)	82.50 (39.25)
Hayır	66.00 (6.00)	78.00 (33.00)	75.00 (15.75)	66.00 (55.50)
Test* and p value	Z=0.447; p=0.655	Z=1.018; p=0.309	Z=0.587; p=0.557	Z=1.378; p=0.168
Vakum ve Forseps Müdahale				
Hayır				NA
Olumsuz Doğum Deneyimi				
Evet	66.00 (6.00)	91.00 (47.50)	82.00 (19.00)	75.00 (80.00)
Hayır	66.00 (12.50)	79.00 (29.00)	75.00 (14.50)	66.00 (55.50)
Test* and p value	Z=0.778; p=0.437	Z=0.388; p=0.698	Z=0.421; p=0.674	Z=0.289; p=0.772
Doğum Şekli				
Normal Doğum	66.00 (4.00)	81.50 (23.00)	76.00 (17.50)	62.00 (54.50)
Sezaryen Doğum	67.00 (6.00)	73.00 (36.75)	74.00 (11.00)	74.00 (47.00)
Test* and p value	Z=2.434; p=0.015	Z=1.419; p=0.156	Z=1.414; p=0.157	Z=1.612; p=0.107
Doğum Sonu Kanama Gelişme Durumu				
Evet	66.50 (12.25)	43.50 (67.50)		
Hayır	66.00 (6.00)	79.00 (27.00)	75.00(15.00)	66.00(56.00)
Test* and p value	Z=0.374; p=0.708	Z=1.585; p=0.113	Z=1.491; p=0.136	Z=0.316; p=0.752
Doğum Sürecinde Ebe Desteği				
Evet	66.00 (5.00)	80.50 (23.25)	75.00(17.00)	62.50(54.00)
Hayır	66.00 (6.25)	74.50 (35.50)	74.50(11.00)	73.00(49.75)
Test* and p value	Z=1.360; p=0.174	Z=1.363; p=0.173	Z=1.151; p=0.250	Z=1.330; p=0.184
Doğum Yaptıran Kişi				
Hekim	67.00 (6.00)	74.50 (35.75)	74.00(11.00)	74.00(47.00)
Ebe	66.00 (5.00)	80.50 (23.00)	76.00(17.50)	62.00(54.50)
Test* and p value	Z=2.011; p=0.044	Z=1.003; p=0.316	Z=1.414; p=0.157	Z=1.612; p=0.107
Doğum Yaptıran Kişinin Tavrı				
Yumuşak/İyimser/Mutlu	66.00 (6.00)	80.00 (30.50)	75.00(16.00)	66.00(52.00)
Kızgın/Aceleci/Panik	65.00 (9.00)	78.00 (13.00)	74.00(7.00)	40.00(67.50)
Test* and p value	Z=1.544; p=0.123	Z=0.550; p=0.582	Z=0.176; p=0.861	Z=0.037; p=0.970

*Ölçek toplam puanları medyan (IQR) olarak sunulmuştur.

TDAÖ: Travmatik Doğum Algısı Ölçeği

DÖBMÖ: Doğum Öncesi Bakım Memnuniyeti Ölçeği

Tablo 2’de Göçmen olan ve olmayan lohusaların sosyo-demografik ve obstetrik özelliklerine göre DÖBMÖ ve TDAÖ’den aldıkları puan ortancalarının karşılaştırılması verilmiştir. Çalışma sonucuna göre göçmen olmayan lohusaların; yaşadığı bölge, doğum şekli ve doğum yaptıran kişi ile DÖBMÖ puan ortancaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p < 0,05$; Tablo 2). Yaş grubu, çalışma durumu, eğitim, gebelikte sağlık sorunu yaşama, gebelikte doğuma hazırlık eğitimi alma, olumsuz doğum hikayesi duyma, olumsuz doğum deneyimi, doğum sonu kanama gelişme durumu, doğum sürecinde ebe desteği, doğum yaptıran kişinin tavrı ile DÖBMÖ ve TDAÖ puan ortancaları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > 0,05$; Tablo 2).

Göçmen olan lohusalarda ise; yaş, çalışma durumu, eğitim, yaşanan bölge, gebelikte sağlık sorunu yaşama, gebelikte doğuma hazırlık eğitimi alma, olumsuz doğum hikayesi duyma, olumsuz doğum deneyimi, doğum şekli, doğum sonu kanama gelişme durumu, doğum sürecinde ebe desteği, doğumu yaptıran kişi, doğum yaptıran kişinin tavrı ile DÖBMÖ ve TDAÖ puan ortancaları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p > 0,05$; Tablo 2).

Tablo 3. Göçmen olan ve olmayan lohusaların travmatik doğum algısı düzeylerinin karşılaştırılması (n=296)

Seviye	Göçmen (n=148)	olmayan	Göçmen olan (n=148)	Test* and p value
	n (%)		n (%)	
Seviye 1 (Çok düşük)	9 (6.0)		26 (17.6)	$\chi^2=18.137$; p=0.01
Seviye 2 (Düşük)	13 (8.8)		27 (18.2)	
Seviye 3 (Orta)	50 (33.8)		36 (24.3)	
Seviye 4 (Yüksek)	62 (41.9)		45 (30.4)	
Seviye 5 (Çok yüksek)	14 (9.5)		14 (9.5)	
Toplam	148 (100)		148 (100)	

TDAÖ: Travmatik Doğum Algısı Ölçeği

*Pearson Chi-Square

Tablo 3'te göçmen olan ve olmayan lohusaların travmatik doğum algısı düzeylerinin karşılaştırılması verilmiştir. Araştırmaya katılan göçmen olmayan lohusaların %41,9'unun yüksek düzeyde, %33,8'inin orta düzeyde, %9,5'inin çok yüksek düzeyde, %8,8'inin düşük düzeyde ve %6,0'ının çok düşük düzeyde travmatik doğum algısı olduğu belirlenmiştir. Göçmen olan lohusaların ise; %30,4'ünün yüksek düzeyde, %24,3'ünün orta düzeyde, %18,2'sinin düşük düzeyde, %17,6'sının çok düşük ve %9,5'inin çok yüksek düzeyde travmatik doğum algısı olduğu saptanmıştır. Yapılan analiz sonucunda gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak önemli olduğu belirlenmiştir (p<0.05; Tablo 3).

Tablo 4. Göçmen olan ve olmayan lohusaların DÖBMÖ toplam ve alt boyutları ve TDAÖ'den aldıkları puan ortancalarının karşılaştırılması (n=296)

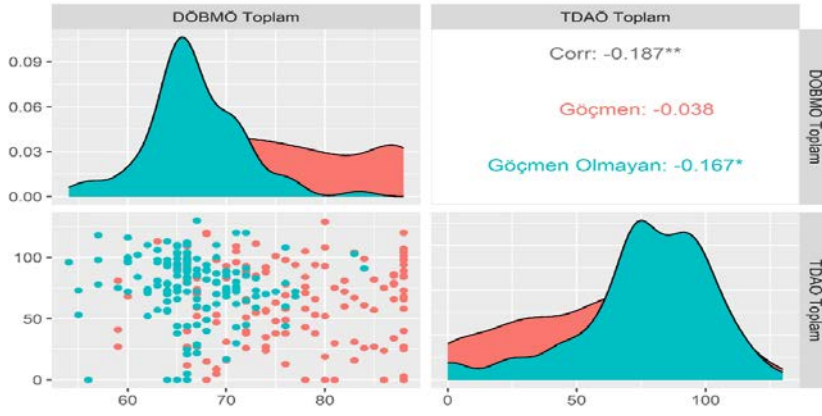
Ölçek	Göçmen (n=148)	olmayan	Göçmen olan (n=148)	Test* and p value
DÖBMÖ	66.00 (6.00)		75.00 (14.75)	Z=9.644; p<0.001
Bakım Sanatı	21.00(1.00)		23.00(5.00)	Z=7.506; p<0.001
Teknik Kalite	12.00(2.00)		14.00(2.00)	Z=8.851; p<0.001
Fiziksel Çevre	12.00(1.00)		13.00(4.00)	Z=10.779; p<0.001
Ulaşılabilirlik	12.00(1.00)		14.00(3.00)	Z=8.895; p<0.001
Uygunluk	9.00(1.00)		10.00(3.00)	Z=7.515; p<0.001
TDAÖ	79.00 (28.50)		66.00 (55.00)	Z=3.557; p<0.001

*Ölçek toplam puanları medyan (IQR) olarak sunulmuştur.

TDAÖ: Travmatik Doğum Algısı Ölçeği

DÖBMÖ: Doğum Öncesi Bakım Memnuniyeti Ölçeği

Çalışmada lohusaların DÖBMÖ toplam ve alt boyutları (bakım sanatı, teknik kalite, fiziksel çevre ulaşılabilirlik ve uygunluk) ile TDAÖ toplam puan ortancaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (p<0.001; Tablo 4). DÖBMÖ toplam ve alt boyutları (bakım sanatı, teknik kalite, fiziksel çevre, ulaşılabilirlik ve uygunluk) ortancalarının göçmen lohusalarda (medyan: 75,00; 23,00; 14,00; 13,00;14,00; 10,00) göçmen olmayanlara (medyan: 66,00; 21,00; 12,00; 12,00; 12,00; 9,00) göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (p<0.001; Tablo 4). TDAÖ toplam ortancasının ise göçmen lohusalarda (medyan: 66,00) göçmen olmayanlara (medyan: 79,00) göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir (p<0.001; Tablo 4).

Grafik 1. Göçmen olan ve olmayan lohusaların DÖBMÖ ile TDAÖ arasındaki ilişkilere ait korelogram (n=296)

**Correlation is significant at the 0.01 level

*Correlation is significant at the 0.05 level

TDAÖ: Travmatik Doğum Algısı Ölçeği

DÖBMÖ: Doğum Öncesi Bakım Memnuniyeti Ölçeği

Grafik 1’de yer alan korelogramda DÖBMÖ ile TDAÖ skorlarına ait saçılım grafiği, göçmen olan ve olmayan iki grubun ayrı ayrı histogramı ve yine göçmen olan ve olmayan şeklindeki iki grubun DÖBMÖ ile TDAÖ skorları arasındaki ilişki katsayısı birlikte sunulmuştur.

Spearman Korelasyon Analizine göre DÖBMÖ ile TDAÖ arasında istatistiksel olarak negatif yönde ve zayıf düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=-0.18$; $p<0.01$). Ayrıca göçmen olmayan lohusalarda DÖBMÖ ile TDAÖ arasında istatistiksel olarak negatif yönde ve zayıf düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=-0.16$; $p<0.05$). Göçmen olan lohusalarda DÖBMÖ ile TDAÖ arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmamıştır ($r=-0.038$; $p>0.05$).

TARTIŞMA

Göçmen olan ve olmayan lohusalarda doğum öncesi bakım memnuniyetinin travmatik doğum algısına etkisine baktığımız çalışmada çalışma durumu, eğitim, yaşanan bölge, gebelikte doğuma hazırlık eğitimi alma, olumsuz doğum hikayesi duyma ve doğum yaptıran kişinin tavrı ile göçmen olup olmama durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir (p değeri sırasıyla $p=0.007$, $p=0.019$, $p=0.001$, $p=0.007$, $p=0.001$, $p=0.037$; Tablo 1). Göçmen olan ve olmayan kadınların eğitim düzeylerinin incelendiği bir çalışmada sırasıyla %64,4 ve %67,8 oranında kadınların lise ve altı eğitim düzeyine sahip olduğu görülmüştür (Korkmaz ve Demir, 2020: 14). Kadınlara yönelik yapılan diğer bir çalışmada ise kadınların %85,5’nin çalışmadığı belirlenmiştir (Özalp, 2022: 48). Çalışmaya katılan kadınların %89,7’inin kentsel bölgede yaşadığı saptanmıştır (Kalkan, 2022: 56). Literatürdeki çalışma bulguları göz önünde bulundurulduğunda çalışmamızla benzer olduğu görülmektedir. Göçmen olmayan ve olan kadınlarda gebelikte doğuma hazırlık eğitimi alma, olumsuz doğum hikâyesi duyma ve doğum yaptıran kişinin tavrına yönelik literatürde yapılan çalışmaya rastlanmamış olup çalışmamız daha sonra yapılacak olan çalışmalar için kaynak niteliğindedir.

Çalışmamızda doğum öncesi bakım memnuniyeti ile yaşanan bölge arasında anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$; Tablo 2). Çalışmada kentte yaşayan göçmen olmayan lohusaların doğum öncesi bakımdan daha fazla memnun oldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde yapılan bir çalışmada da kentte yaşayan ve kırsal bölgede yaşayan kadınların doğum öncesi bakımdan memnuniyetleri arasında farklılık olduğu belirlenmiştir (Hildingsson ve Radestad, 2005: 239). Çalışmamızda göçmen lohusaların yaşadığı bölge ile doğum öncesi bakım memnuniyeti arasında anlamlı bir fark saptanmamış olup, lohusaların kentsel veya kırsal bölgede yaşamaları doğum öncesi bakım memnuniyetlerini etkilememiştir. ($p>0.05$; Tablo 2). Ancak yapılan bir çalışmada göçmen kadınların yaşadıkları bölge ile memnuniyetleri arasında anlamlı farklılıkların olduğu belirlenmiştir (Badge ve ark., 2016: 759). Bu bulgu çalışmamızın sonucunun aksini kanıtlamış olup, bu farklılığın sebebinin göç edilen yerlerin

coğrafi konumu, gelişmişlik düzeyi, refah seviyesi vb. faktörlerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Çalışmamızda doğum öncesi bakım memnuniyeti ile doğum şekli arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$; Tablo 2). Benzer şekilde İtalya da kadınların doğum öncesi bakım memnuniyetinin incelendiği bir çalışmada da doğum şekli ile memnuniyet arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir (Tocchioni ve ark., 2018: 594).

Yaptığımız çalışmada göçmen olmayan lohusalarda doğum öncesi bakım memnuniyeti ile doğum yaptıran kişi arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$; Tablo 2). Hekimlerin yaptırdıkları doğumda kadınların doğum öncesi bakımdan daha memnun oldukları belirlenmiş olup, bulgumuzu destekleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışma bulgumuzun tersine bir çalışmada ebelerin yaptırdığı doğumlardan memnuniyet daha yüksek bulunmuştur (Bay ve Sayiner, 2021: 479). Diğer bir çalışmada ise doğumu yaptıran ebelere, doktorlardan daha fazla güven duyulduğu saptanmıştır (Tocchioni ve ark., 2018: 594). Bu durumun da memnuniyet düzeyi üzerine etkisi olduğu söylenebilir. Bulgulardaki farklılığın nedeni doğum yaptıran sağlık personelinin kadınlara olan tutum ve davranışından kaynaklandığı düşünülebilir.

Çalışmamızda göçmen olmayan kadınların %41,9'unun, göçmen olan kadınların ise %30,4'ünün yüksek düzeyde travmatik doğum algısına sahip olduğu saptanmış ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.05$; Tablo 3). Çalışmada göçmen olup olmamanın travmatik doğum algısına etkisi olduğu saptanmıştır. Aktaş'ın 2018 de yaptığı çalışmada kadınların %23,6'sının yüksek düzeyde travmatik doğum algısına sahip olduğu tespit edilmiştir (Aktaş, 2018: 203). Başka bir çalışmada ise kadınların % 31,10'nun orta düzey, % 26,9'unun yüksek düzey travmatik doğum algısına sahip olduğu bulunmuştur (Bay ve Sayiner, 2021: 479). Çalışma bulgularının birbirinden farklı olmasında çalışmaların yapıldığı bölgelerin kültürel özellikleri, katılımcıların sosyokültürel özellikleri ve araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formlarından kaynaklandığı düşünülebilir. Alan yazında göçmen olan kadınların travmatik doğum algısına yönelik yapılan çalışmaya rastlanmamıştır.

Çalışmamızda doğum öncesi bakım memnuniyet ölçeği puan ortancaları göçmen olmayan lohusalarda 66.00(6.00) ve göçmen olan lohusalarda 75.00(14.75) olarak tespit edilmiş ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.001$; Tablo 4). Çalışmada göçmen olan kadınların doğum öncesi bakım memnuniyetleri göçmen olmayan kadınlara göre daha yüksektir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde konuyla ilgili göçmen kadınlarla yapılan çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak literatürde aynı ölçeğin kullanıldığı bir çalışmada doğum öncesi bakım memnuniyeti puan ortalamaları iki farklı grupta sırasıyla 58,57±4,58 ve 76,81±6,12 olarak belirlenmiştir (Özçoban ve ark., 2020). Benzer şekilde doğum öncesi bakım hizmetlerinin memnuniyetine bakıldığı başka bir çalışmada göçmen olmayan kadınların memnuniyetin üst düzeyde olduğu belirtilmiştir (Ghobashi ve ark., 2008: 325). Benzer diğer bir çalışmada da göçmen olmayan kadınların doğum öncesi bakım memnuniyet düzeyleri yüksek bulunmuştur (Galle ve ark., 2015: 12). Ancak çalışma bulgumuzun aksine Erci ve Ivonav tarafından yapılan bir çalışmada da göçmen olmayan kadınların doğum öncesi bakım memnuniyetleri ölçek toplam puanı 119,2±9,4 olarak bulunmuştur (Erci ve Ivanov, 2004: 16). İzmir de yapılan bir çalışmada doğum öncesi bakım alma oranının yüksek olduğu bulunurken, sosyodemografik özelliklere bağlı eşitsizliklerin yaşandığı saptanmıştır (Yücel ve ark., 2015: 370). Başka bir çalışmada ise doğum öncesi bakımdan memnuniyet oranı % 90 olarak belirlenmiştir (Onyeajam ve ark., 2018: 1). Etiyopya da yapılan bir çalışmada ise kadınların % 68 oranında, Kazakistan'da yapılan çalışmada ise %90 oranında doğum öncesi bakımdan memnun oldukları saptanmıştır (Lakew ve ark., 2018: 1). Yapılan çalışmaların bulguları dikkate alındığında çalışma bulgularına göre farklılıkların olduğu görülmektedir. Göçmen olmayan kadınlarda doğum öncesi bakım memnuniyetinin orta seviyede, göçmen olan kadınlarda ise yüksek seviyede olmasının yaşanılan coğrafi bölge, sosyokültürel özellikler, algılanan sağlık bakım hizmetine erişimin ve kalitesinin, sağlık profesyonelinin tutumunun etkisi olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada travmatik doğum algısı ölçeği ortancasının göçmen kadınlarda 66.00(55.00) göçmen olmayanlara 79.00(28.50) göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$; Tablo 4). Çalışmada göçmen olmayan kadınların travmatik doğum algısının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yılmaz ve ark. yaptığı çalışmada göçmen olmayan kadınların travmatik doğum algısı ölçeği toplam puan ortalaması 64,57±31,48; Çankaya ve Ocaktan'ın yaptığı çalışmada ise 68,80± 25,30 bulunmuştur (Yılmaz ve ark., 2021: 432; Çankaya ve Ocaktan, 2022: 227). Başka bir çalışmada ise kadınların travmatik doğum algısı ölçeği toplam puan ortalaması 73,21±28,34 olarak belirlenmiştir (Erci ve

Ivanov, 2004: 16). Literatürde yapılan çalışmaların bulguları çalışmamızı destekler niteliktedir. Travmatik doğum algısının göçmen olan kadınlarda göçmen olmayan kadınlara göre düşük olmasının sebebinin doğuma bakış açılarının farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışmada DÖBMÖ ile TDAÖ arasında istatistiksel olarak negatif yönde ve zayıf düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$; Grafik 1). Gottfredsdottir ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada doğum öncesi dönemde yetersiz verilen bakımın kadınlarda doğuma yönelik karmaşık duygulara sebep olduğu tespit edilmiştir (Gottfredsdottir ve ark., 2016: 71). Rönnerhag ve ark. doğum deneyimi üzerine yaptıkları nitel çalışmada, sağlık bakım hizmeti sunan profesyonellerin uygulama ve bilgilendirmenin yetersiz olduğu durumlarda kadınların doğum algısının olumsuz etkilediğini saptamışlardır (Rönnerhag ve ark., 2018: 331). Benzer bir çalışmada ise doğum öncesi bakımın kadınların doğum yapmaya ilişkin güvenleri ve bakış açılarını değiştirdiği bulunmuştur (Saftner ve ark., 2017: 28). Bu sonuçlar çalışma bulgusunu destekler niteliktedir.

Araştırmanın Kısıtlılıkları

Çalışma tek bir bölgede yapılmıştır. Dolayısıyla araştırma sonuçları yalnızca bu çalışma için genellenebilir. Ankete verilen cevapların güvenilirliği, çalışmaya katılan kadınların verdikleri bilgilerin doğruluğu ile sınırlıdır. Ayrıca çalışma verilerinin çoğu Kahramanmaraş depreminden sonra toplanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmadan elde edilen sonuçlar doğum öncesi bakım memnuniyetinin göçmen olmayan lohusalarda travmatik doğum algısını etkilediğini, göçmen olan lohusalarda ise etkilemediğini ortaya koymuştur. Ek olarak göçmen olan lohusaların doğum öncesi bakım memnuniyeti daha yüksek iken travmatik doğum algıları ise göçmen olmayan lohusalara göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Doğum öncesi bakım, olumsuz obstetrik sonuçlarının önlenabilir risk faktörlerini tespit etmek için önemlidir. Yeterli düzeydeki doğum öncesi bakımın olumlu anne ve bebek sağlığı sonuçları ile ilişkili olduğu bilinmektedir. Doğum eylemi her birey için özel ve en unutulmaz bir deneyimdir. Bu deneyim çeşitli nedenlere bağlı olarak travmatik olarak yaşanabilir veya algılanabilmektedir. Çeşitli nedenlerle göç etmek zorunda kalan kadınların ve çocuklarında sağlıkları tehdit altındadır. Tüm bu nedenler göz önünde bulundurulduğunda kadınların fizyolojik ve psikolojik sağlıklarını korunması ve sürdürülmesi önemlidir. Kadın sağlığının iyileştirilmesi ve korunmasında kilit role sahip olan ebeler, kadınları doğum öncesi dönemden itibaren takip etmeli, doğum sürecindeki stresi ve travmayı en az düzeyde tutmalı ve profesyonel yaklaşmalıdır. Bu sayede kadınların doğum öncesi bakımdan memnuniyetleri yükselirken, travmatik doğum algı düzeyleri ise düşecektir.

KAYNAKÇA

Aderoba, A.K. and Adu-Bonsaffoh, K. (2022). Antenatal and Postnatal Care. *Obstet Gynecol Clin North Am.* Dec; 49(4):665-692. doi: 10.1016/j.ogc.2022.07.005. PMID: 36328674.

Akşit, G., Bozok, M. ve Bozok, N. (2016). Zorunlu göç, sorunlu karşılaşmalar: Hisar köyü, Nevşehir'deki Suriyeli göçmenler örneği, 92-216.

Aktaş, S. (2018). Multigravidas' perceptions of traumatic childbirth: Its relation to some factors, the effect of previous type of birth and experience. *Medicine Science*; 7(1), 203-209.

Altun, E. ve Kaplan, S. (2020). Doğum Travmasının Anne ve Bebek Bağlanması Üzerine Etkisi. *Türkiye Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 54-66.

Arslan, S., Okcu, G., Coşkun, A. M. ve Temiz, F. (2019). Kadınların Gebeliği Algılama Durumu ve Bunu Etkileyen Faktörler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(1), 179-192.

Badge, V.L., Pandey, M., Solanki, M.J. and Shinde, R.R. (2016). A cross-sectional study of migrant women with reference to their antenatal care services utilization and delivery practices in an urban slum of Mumbai. *Journal of family medicine and primary care*; 5(4), 759.

Bahamondes, L., Laporte, M., Margatho, D., Amorim, H., Brasil, C., Charles, C.M., Becerra, A. and Hidalgo, M.M. (2020). Maternal Health Among Venezuelan Women Migrants at the Border of Brasil. *BMC Public Health*. Nov 23;20(1):1771. doi: 10.1186/s12889-020-09912-x.

Bal, Z., Gökbulut, N. ve Uçar, T. (2022). Doğum öncesi bakım memnuniyetinin doğum memnuniyetiyle ilişkisi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*; 10(2), 798-808.

Bains, S., Mæland, K.S. and Vik, E.S. (2021). Prenatal Health of immigrant Women in Norway – an Exploratory Literature Review. *Tidsskr Nor Laegeforen*. 2021 Feb 1;141(2). doi: 10.4045/tidsskr.20.0428. Print Feb 2.PMID: 33528142.

Bay, F. and Sayiner, F.D. (2021). Perception of traumatic childbirth of women and its relationship with postpartum depression. *Women & Health*; 61(5), 479-489.

Christiaens, W. and Bracke, P. (2009). Place of birth and satisfaction with childbirth in Belgium and the Netherlands. *Midwifery*; 25(2), e11-e19.

Cohen, J. (1992). Statistical power analysis. *Current directions in psychological science*; 1(3):98-101.

Çankaya, S. ve Ocaktan, C. (2022). Postpartum erken dönemde primipar annelerin travmatik doğum deneyimlerinin ve algısının, emzirme tutumu ile ilişkisi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*; 11(2), 227-234.

Doğum Öncesi Bakım Yönetim Rehberi (2014). Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı Aile Planlaması Genel Müdürlüğü. Ankara. Erişim yeri: <https://Sbu.Saglik.Gov.Tr/Ekutuphane/Kitaplar/Dogumonubakim.Pdf>. Erişim tarihi: 11.07.2023.

Dünya Sağlık Örgütü (2014). Maternal mortality. Factsheet N°348 November. Erişim yeri: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs348/en/index.html>. Erişim tarihi:11.07.2023.

Dünya Sağlık Örgütü (1999). Maternal mortality. Erişim yeri: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42167/WHR_1999.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Erişim tarihi: 11.07.2023.

Erci, B. and Ivanov, L. (2004). The relationship between women's satisfaction with prenatal care service and the characteristics of the pregnant women and the service. *The European Journal of Contraception & Reproductive Health Care*; 9(1), 16-28.

Ergin, F., Aksu, H. ve Demiröz, H. (2011). Doğum Öncesi ve Doğum Sonrası Bakım Hizmetlerinin Nicelik ve Niteliği. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(4), 1-9.

Galle, A., Van, Parys, A.S., Roelens, K. and Keygnaert, I. (2015). Expectations and satisfaction with antenatal care among pregnant women with a focus on vulnerable groups: a descriptive study in Ghent. *BMC women's health*; 15(1), 1-12.

Ghobashi, M. and Khandekar, R. (2008). Satisfaction among expectant mothers with antenatal care services in the Musandam Region of Oman. *Sultan Qaboos University Medical Journal*; 8(3), 325.

Gottfredsdottir, H., Steingrimsdóttir, Þ., Björnsdóttir, A., Guðmundsdóttir, E. Ý. and Kristjánsdóttir, H. (2016). Content of antenatal care: does it prepare women for birth?. *Midwifery*, 39, 71-77.

Higginbottom, G.M.,Morgan, M., Alexandre, M., Chiu, Y., Forgereon, J., Kocay, D. and Barolia, R. (2015). Immigrant women's experiences of maternity-care services in Canada: a systematic review using a narrative synthesis. *Syst Rev*. Feb 11;4:13. doi: 10.1186/2046-4053-4-13.PMID: 26187687.

Hildingsson, I. and Rådestad, I. (2005). Swedish women's satisfaction with medical and emotional aspects of antenatal care. *Journal of advanced nursing*; 52(3), 239-249.

Islam, M.M. and Gagnon, A. J. (2016). Use of reproductive health care services among urban migrant women in Bangladesh. *BMC Women's Health*, 16, 15.

İşbir, G. ve İnci, F. (2014). Travmatik Doğum ve Hemşirelik Yaklaşımları. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 1 (1), 29-40.

Kalkan, A. (2022). *Sağlık sistemine duyulan güven ile gebelerde doğum öncesi bakım memnuniyeti ve antenatal anksiyete arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

- Korkmaz, N. ve Demir, F. (2020). Türk uyruklu ve yabancı uyruklu kadınlarda bazı sosyo-demografik özelliklerin fiziksel aktivite düzeylerine etkisi. *Spor Eğitim Dergisi*; 4(2), 14-22.
- Lakew, S., Ankala, A. and Jemal, F. (2018). Determinants of client satisfaction to skilled antenatal care services at Southwest of Ethiopia: a cross-sectional facility based survey. *BMC pregnancy and childbirth*; 18, 1-13.
- Mucuk, Ö. ve Özkan, H. (2021). Travmatik doğum eylemi ve ebelik bakımı. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 30(4), 218-225.
- Omaç, M., Güneş, G., Karaoğlu, L. ve Pehlivan, E. (2009). Arapgir Devlet Hastanesine başvuran gebelerin DÖB hizmetlerinden yararlanma durumları ve etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi (Haziran 2004-2005). *Fırat Tıp Dergisi*;14(2):115-9.
- Omar, M. A., Schiffman, R. F. ve Bingham, C. R. (2001). Development and testing of the patient expectations and satisfaction with prenatal care instrument. *Res Nurs Health*. Jun;24(3):218-29. doi: 10.1002/nur.1024. PMID: 11526620.
- Onyeajam, D. J, Xirasagar, S., Khan, M.M., Hardin, J.W. and Odutolu, O. (2018). Antenatal care satisfaction in a developing country: a cross-sectional study from Nigeria. *BMC Public health*; 18(1), 1-9.
- Özalp, S. (2022). *Kadınların doğum öncesi bakımdan memnun olma düzeylerinin doğum şekline etkisi*. Gaziantep Üniversitesi.
- Özçoban, F.A., Gelebek, N., Aksoy, Y.E. ve Dilcen, H.Y. (2020). Doğum öncesi bakım memnuniyet ölçeği (DÖBMÖ): Geçerlilik güvenirlik çalışması,
- Rönnerhag, M., Severinsson, E., Haruna, M. and Berggren, I. (2018). Qualitative study of women's experiences of safe childbirth in maternity care. *Nursing & health sciences*; 20(3), 331-337.
- Saftner, M.A., Neerland, C. and Avery, M.D. (2017). Enhancing women's confidence for physiologic birth: maternity care providers' perspectives. *Midwifery*; 53, 28-34.
- Sayiner, F. D. ve Özerdoğan, N. (2009). *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(3):143-8.
- Sevde, A. (2020). Balıkesir il merkezindeki gebe kadınların prenatal bakım alma durumu ve etkileyen faktörler. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(3), 179-188.
- Şahin, M. (2020). *Gebelerde travmatik doğum algısı ve anne bağlanması ilişkisi*. Ordu Üniversitesi.
- Taheri, M., Takian, A., Taghizadeh, Z., Jafari, N. and Sarafraz, N. (2018). Creating a positive perception of childbirth experience: systematic review and meta-analysis of prenatal and intrapartum interventions. *Reprod Health*. May 2;15(1):73. doi: 10.1186/s12978-018-0511-x.PMID: 29720201.
- Tocchioni, V., Seghieri, C., De, Santis, G. and Nuti, S. (2018). Socio-demographic determinants of women's satisfaction with prenatal and delivery care services in Italy. *International Journal for Quality in Health Care*; 30(8), 594-601.
- Türkiye Ulusal Anne Ölümleri Çalışması (2005). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, ICON-İNSTITUT Public Sector Gmbh ve BNB Danışmanlık, Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü ve Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, Ankara. 51-88.
- Yalnız, H., Canan, F., Ekti Genç, R., Kuloğlu, M. M. ve Geçici, Ö. (2017). Travmatik doğum algısı ölçeğinin geliştirilmesi.
- Yılmaz, B., Sel, İ. ve Şahin, N.H. (2021). Kadınların kişilik özelliklerinin travmatik doğum algısına etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*; 14(4), 423-432.
- Yılmaz, L., Koruk, F. ve Koruk, İ. (2018). Şanlıurfa'da bir devlet hastanesinde doğum yapmış kadınların doğum öncesi bakım hizmetlerini alma durumu, bu hizmetlerin niteliği ve etkileyen faktörler. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(2), 209-218.
- Yücel, U., Çiçeklioğlu, M., Öcek, Z.A. ve Taner, Ş. (2015). İzmir'in Bornova ilçesinin üç semtinde yaşayan gebelerin doğum öncesi bakım hizmetlerinden yararlanma düzeyi. *TAF Prev Med Bull*; 14(5), 370-377.